

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izjave razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Poštni čekovni račun št. 11.400

Dolžnosti in naloge domače industrije

Treba je sodelovanja med industrijo in javnostjo

Pred par dnevi smo na tem mestu opozarjali na potrebo zaščite in podpore naše domače industrije in smo naglašali geslo: Kupujte domače blago. V težkih trenutkih je treba energično seči po samopomoči, ker če si ne bomo pomagali sami, nam ne bo nihče pomagal. Če pa obstojajo neke dolžnosti države in državljanov napram domači industriji, potem obstojajo tudi enake dolžnosti domače industrije do države in državljanov. Na kateri strani se je glede na te dolžnosti več grešilo, je težko natanko in popolnoma pravično ugotoviti, gotovo pa je kljub vsemu, da je tudi industrija veliko grešila in greši še vedno.

Naša jugoslovanska industrija, bodisi oja z domačim ali s tujim osnovnim kapitalom, je razmeroma še mlada in v primeri s finančno in tehnično sposobnostjo tuje industrije večinoma šibka, za veliko konkurenčno borbo skoraj nesposobna. Prav zaradi tega so njeni proizvodi po večini zaščiteni z visokimi uvoznimi carinami, ki ji omogočajo popolnoma svoboden razmah v mejah naše države. Nekatere industrijske panoge so tako zaščiten, kakor nikjer drugod. Uvozne carine so tu celo tako visoke, da demoralizirajo domačo produkcijo, kar rodi nezdrave posledice, na katerih trpimo vsi, tako kot konzumenti kakor tudi kot državljanji. Dasi so delavske mezde pri nas nižje kakor v katerikoli zahodni ali srednjeevropski državi, so produkti naše industrije večinoma dražji ko drugod; k temu visokim cenam pa priručnavajo nekatera, posebno s tujim kapitalom osnovana podjetja, še razliko med prodajno ceno in carino. Tako ne dobe samo običajnega dobička, rezultirajočega iz razlike med produkcijsko in prodajno ceno, ampak si prisvoje še tisto, kar bi tuje industrije pri uvozu v našo državo morale plačati na carini.

Da je tako postopanje brezvestno izrabljanje naklonjenosti in zaščite s strani države in državljanov, bo pritrtil vsak-

do. Prav tako pa zasluži najstrožjo obsodbo tudi počenjanje s tujim kapitalom osnovane industrije glede nameščanja tehničnega in administrativnega osebja. Tej industriji ni zadosti, da pošilja svoje čiste dohodke preko državnih mej v tujino in s tem slabi naše finance, ampak bojkotira tudi naše domače, istotako sposobne in kvalificirane delovne moči. Treba se nam je ozreti samo po industrijskih podjetjih v naši najbližji bližini, pa vidimo neverjetno dejstvo, da sede na mestih sijajno plačanih ravnateljev, tehničnih in komercialnih vodij, pa celo tudi na podrejenih uradniških in delovodskih mestih skoraj brez izjeme sami tujci, tuje državne pripadnosti ali vsaj tuje narodnosti. In vsi ti ljudje večinoma niti ne čutijo potrebe, da bi se naučili našega jezika in sodelovali v našem javnem družbenem, družabnem in kulturnem življenju. Nasprotno, zaradi njih se morajo naši delavci učiti in posluževati tujega jezika.

Vse to odvrča simpatije javnosti od naše takozvane domače industrije in povzroča v zelo veliki meri, da se njeni proizvodi ne upoštevajo in kupujejo tako, kakor bi se sicer lahko. Zaradi tega bi se morali odločujoči gospodje zavedati, da jim goli kapital še ne more nuditi tistega položaja, ki bi bil ne samo v njihovem, ampak tudi v našem interesu potreben za lepši in hitrejši razvoj domače produkcije. Težki sedanji časi zahtevajo tesno sodelovanja med domačo industrijo in domačo javnostjo. Moralno sodelovanje in podpiranje s strani javnosti pa bo naša industrija dosegla šele tedaj, ko se bo domače javnost mogla zavedati, da je ta industrija zares naša, nam bližja kakor ona onstran državnih mej!

Če potemtakem zahtevamo od države in od javnosti, da podpre in zaščiti našo industrijo, zahtevamo prav tako od domače industrije solidnosti glede kvalitete in cen ter dokazov, da je zares naša, ne pa parasitska.

Poslanec Mohorič o našem gospodarstvu

DANAŠNJA DOPOLDANSKA DEBATA O DRŽAVNEM PRORAČUNSKEM OSNUTKU.

BEOGRAD, 1. marca. Danes ob 9. uri se je nadaljevala v narodni skupščini debata o državnem proračunu. Prvi je govoril poslanec Živančević, za njim pa poslanec Mohorič. V več kot enournem govoru je obrazložil potrebo in želje gospodarskih krogov, posebno še z ozirom na žilni monopol, ki koristi le eni sami banovini. Za vse druge pa pomeni toliko kot krušni davek, ki znaša na leto okoli 350 milijonov dinarjev. Govornik je zahteval reformo in reorganizacijo celokupne trgovinske politike. Sedanji časi ne dovoljujejo liberalne trgovinske politike, ker je agrarni protekcionizem že dosegel najvišji vzpon in se vse države obdajajo s carinskimi mejami. Nikakor ne bi bilo pametno, prepustiti našo mlado industrijo popolnemu propadu, ker

bomo morali kmalu skrbeti za nove tisoče delavcev, ki bodo prisiljeni vrniti se iz tujine. Mimo tega zaposluje industrija tudi tiste, ki so na deželi postali odvisni.

Nato se je poslanec Mohorič bavil z vprašanjem trošarine in drugih davkov ter zahteval, da se opusti dosedanja politika državnih posojil. Anuitete za inozemska posojila so dosegla že tako višino, da presegajo celotno vsoto neposrednih davčnih dohodkov.

Naposled je govornik izrazil nado, da bo narodna skupščina v prihodnjih mesecih natanko proučila vse pereče probleme in ustvarila nove predloge na vsi našo gospodarsko politiko.

Za Mohoričem je stopil na tribuno poslanec dr. Andjelinovič, ki ob času poročila še govori.

OBSEDNO STANJE V BUENOS AIRESU.

BUENOS AIRES, 1. marca. V Buenos Airesu so nastali veliki nemiri in oboroženi spopadi med pristaši posameznih političnih strank. Nemiri so zavzeli tak obseg, da je moral argentinska vlada proglasiti nad glavnim mestom preki-

NESREČA RIBIŠKE LADJE.

ŠIBENIK, 1. marca. V bližini Tribonja pri Šibeniku se je v viharju, ki je divjal na morju, potopila neka mala ribiška ladja s tremi ribiči. Enaka usoda je doletela tudi neko drugo ribiško ladjo, da je ni še v zadnjem trenutku rešil parnik »Kozjak«. Ribiči so bili tri dni na vihar-nem morju.

Kitajci in Japonci ojačujejo svoje čete

Srditi boji za Čapej se nadaljujejo — Uničevalno delo japonskih letal — Zbiranje ruskih čet pri Vladivostoku

ŠANGHAI, 1. marca. Kitajci včeraj niso poizkusili znova osvojiti Kijangvana, napadli pa so Japonce z oklopnim vlakom in jim povzročili velike izgube. Medtem so japonska letala ves dan obstreljevala kitajske postojanke. V ostalem izrabljajo tako Japonci kakor Kitajci čas za dovažanje novih čet. Kitajci so včeraj pripeljali več polkov iz Nankinga na ladjah po Jangcekiangu, med tem ko so Japonci istočasno izkrcali v Šanghaju okoli 20.000 vojakov.

ŠANGHAI, 1. marca. Danes ob 8.30 so Japonci znova napadli Čapej, in sicer v prvi vrsti okolico parka Hongkev. Srditi boji pa se bijejo tudi na levem in desnem krilu postojank pri Čapeju. Kitajci se hrabro branijo. Kakor včeraj, tako obmetavajo japonska letala tudi danes kitajske postojanke in naselbine. Z bombami so povzročila več požarov in ubila tudi mnogo civilistov. Čapej je znova ves v plamenih.

Obenem izkrcavajo Japonci pri mednarodnih koncesijah nove čete, ki štejejo okoli 24.000 mož.

TOKIO, 1. marca. Po poročilu japonskega konzula v Vladivostoku so Rusi koncentrirali v mestu in okolici dva armadna zbora. V Usurijskem je okoli 100.000 rdečih vojakov.

Nadalje poroča konzul, da dovažajo Rusi svoje čete na Daljni vzhod že od decembra lanskega leta, prav tako pa tudi orožje in municijo. V zalivu Sedanka ob ustju Amurja se z mrzlično naglico grade trije oklopni vlaki. Razen tega so Rusi svoje tovarne v zalivu Jode preuredili v tovarne za strupene pline. Progo pri Usurijski stražijo komunistični prostovoljci. Konzul teh poročil ne komentira, pravi pa, da so Rusi prepričani, da bo prej ali slej prišlo do konflikta z Japonci, bodisi zaradi Mandžurije, bodisi zaradi ribolova.

Odpust delavstva KID na Jesenicah

DESET TISOČ LJUDI BREZ KRUHA. IZJAVA VODITELJA JERAMA, PRO GLAS ŽUPANA.

JESENICE, 1. marca. Davi je ravnanje tukajšnje Kranjske industrijske družbe izvesilo lepake, na katerih nagnanja odpust celokupnega zaposlenega delavstva. Odpovedni rok je 15. marec. Voditelj delavstva Jeram je zaradi tega izjavil okrajnemu glavarju v Radovljici, da bodo prišli jutri pred glavarstvo vsi delavci s svojimi ženami in otroki, da pokažejo politični oblasti število ljudi, ki so s to odpovedjo brez kruha. Obenem je pa tudi zagotovil da

bo delavstvo varovalo red in disciplino.

Od odpovedi je neposredno prizadetih 2150 delavcev in 100 nameščencev, posredno pa okoli 1500 sezonskih delavcev na Jesenicah, v Koroški Beli in na Gorju. Celokupno število ljudi, ki bodo tako brez kruha, znaša okoli 10.000. Odpušeni delavci so popolnoma mirni.

Jeseniški župan je obenem izdal proglas na prebivalstvo, naj z denarnimi in naravnimi prispevki omili bedo trpečega odpuščenega delavstva.

SENZACIONALNA REŠITEV ŽIVLJE-NJA.

NOVI SAD, 1. marca. V Zrinjskega ulici se je zgodil včeraj nenavaden prizor rešitve življenja. Iz drugega nadstropja neke hiše je v samomorilnem nameru skočila na ulico Ileana Lamplova, žena inženierja Lamplova prav v trenutku, ko je prišel mimo visokošolec Vladimir Bošnjaković. Bošnjaković je opazil skok Lamplove in jo ujel na roke. Od udarca sta se sicer oba zvrnila na tla, vendar je Lamplova dobila le lažje poškodbe, tako, da ni nobene nevarnosti za njeno življenje. Ta nenavaden način rešitve je postal v Novem Sadu prava pravcata senzacija, katere junak je Bošnjaković.

OGENJ V KINU V RUŠČUKU.

SOFIJA, 1. marca. Zaradi nepredvidnosti dveh nepoklicnih operaterjev je nastal v kinu »Royal« v Ruščuku požar. V kinu so bili večinoma sami otroci, katerih se je polotil tak strah, da so pričeli skakati z galerije v parter in siliti vsi naenkrat k izhodu. Pri tem jih je bilo 15 težko ranjenih, še mnogo več pa lahko. Ravnatelja kina in oba operaterja, ki sta, ko je pričelo goreti pobegnila, je policija aretirala.

BREZPOSELNOST V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

WASHINGTON, 1. marca. Po objavi tukajšnje strokovne zveze je v Zedinjenih državah Severne Amerike 8.300.000 ljudi brez posla. Število brezposelnih še stalno narašča.

SESTANEK TARDIEUJA IN GRANDIJA

PARIZ, 1. marca. Po zanesljivih informacijah se bo ministrski predsednik Tardieu sestal v Ženevi z italijanskim zunanjim ministrom Grandijem. Razpravljala bosta o francosko-italijanskih odnosih. V zvezi s tem piše bivši ministrski predsednik Poincaré v »Excelsiorju« o svojem nekdanjem sestanku z Mussolinijem in naglašja, da bi moral tudi Tardieu stopiti z njim v stik in delovati za poglobljenje tradicionalnega francosko-italijanskega prijateljstva.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opoldne): Nobene bistvene spremembe.

Zaprte! Številna zdravniško strokovna poročila potrjujejo, da se tudi osebe, bolne na ledvicah in protinu, reumatiki, sladkorno bolni in bolni na kamnu zelo zadovoljni z učinkom naravne Franz-Jozefove grenčice.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamnih in sladkorni bolezni, zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Slovo ravnatelja Zupančiča

Včeraj dopoldne so se zbrali gojenci in gojenke realne gimnazije s profesorskim zborom v unionski dvorani, da se poslovijo od svojega priljubljenega ravnatelja, ki je stopil v pokoj in zapušča Maribor. Ob tej priliki so priredili gojenci in gojenke odhajajočemu ravnatelju cel koncert in mu poklonili polno cvetja. V imenu mladine se je poslovil od ravnatelja osmošolec Janhuba, v imenu profesorskega zbora prof. Brolih, za ferijalni Savez pa osmošolec Heric. Dijaški zbor je pod vodstvom prof. Schweigerja zapel več lepih, ravnatelju najljubših pesmic. Ravnatelj Zupančič se je ginjen zahvalil mladini in profesorskemu zboru za te dokaze ljubezni. V slovo je dijaški zbor zapel še eno pesnico, zbrana mladina pa je dragemu svojemu vodniku priredila viharne pristrčne ovacije.

Ravnatelj Jakob Zupančič je prišel pred trinaestimi leti na takratno mariborsko realko, ki se je med tem spremenila v realno gimnazijo in je danes najmočnejši zavod v dravski banovini. Poprej je služboval v Kranju in Ljubljani, pred vojno pa v Gorici. Ravnatelj Jakob Zupančič je bil odličen matematik in botanik. Mladini je bil pravi oče, ljubezniv in dober, pravi duhovni vodnik, napram profesorskemu zboru pa vedno kolegialen. Bil je navdušen turist in si je pridobil velike zasluge za naše planinstvo. Na lastno prošnjo je bil pred kratkim upokojen in odhaja zdaj v Ljubljano, kjer bo preživel zasluženi pokoj in jesen svojega življenja.

Smrtna kosa.

Pretekli teden so umrli v Mariboru Milan Šurbek, 26 let, Fran Makovec, 67 let; Kamila Šampova, 54 let; Julijana Zahradnikova, 80 let; Pavel Škrabel, 2 leti; Marija Koceljeva, 73 let; Franc Radolčič, 58 let; Josipina Florijanovna, 7 let; Neža Rozmanova, 67 let in Andrej Krojs, 70 let. Naj v miru počivajo!

Nesreča dečka.

Včeraj popoldne se je težko ponesrečil 9letni Oskar Kurbus. Na poledenelih tleh v Gozdni ulici mu je spodrsnilo, da je padel in si zlomil desno nogo. Ubogega dečka je rešilni avto prepeljal v bolnišnico.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek 4. t. m. ob 8. uri zvečer nadaljevanje slovenskega cikla. G. prof. dr. Jan Sedivy iz Maribora bo predaval o sedanjem stanju Slovanov in njih medsebojnem zblizanju. Glavne točke predavanja so: številčno stanje, kulturno stanje posameznih slovanskih narodov, razdelitev po veri, pisavi in kulturi, najnovejše kulturne ustanove in narodnostne razmere; ovire zblizanja Slovanov in točke, ki nas zblizujejo; prav pojmovana slovanska vzajemnost in delo za njo.

V ponedeljek 7. t. m.: dr. Tuma o zapadnih Julijskih Alpah in Predalpah. — Projekcijske slike!

Kje bo stal delavski azil?

Jpravni odbor mestne občine je potemeljitem razpravljanju o vprašanju, kje naj se zgradi delavski azil, določil za to stavbišče na vogalu Franciškanske in Marijine ulice poleg občinske hiše. Mestni gradbeni urad bo izdelal projekt za zgradbo delavskega azila na tem prostoru. Občina pa bo izkušala doseči zvišanje brezobrestnega posojila, da bi se tako na določenem prostoru zgradilo moderno in vsem potrebam ustrezajoče delavsko zavetišče.

Sokolsko društvo Maribor I.

priredi v soboto 5. marca ob 20. uri v kadetnici svojo vsakoletno akademijo, ki bo letos obenem proslava 100letnice sokolskega prvoboritelja, velikega Tyrša. Med drugim nastopijo člani z natezali, s težkimi vajami, ki zahtevajo veliko moči in vstrajnosti. Ženski naraščaj bo podal »Jutro« — vaje, ki so dosegle pred par dnevi velik uspeh v českih Pardubicah. Deca s svojimi vajami pa bo središče Tyrševe proslave. — Zdravo!

Zahvala.

Pevsko in tamburaško društvo »Danica« v Mariboru je darovalo Gasilnemu in reševalnemu društvu znesek 100 Din, za kar mu izreka vodstvo toplo zahvalo.

Praznik naše narodne mladine

Prireditve »Napredka« in obisk Jadranašev iz Ljubljane

Naša srednješolska mladina se v zadnjem času razveseljuje gible in kulturno udejstvuje. To dokazujejo najbolj redna predavanja dijaškega društva »Napredka« vsako nedeljo dopoldne v Narodnem domu ki so se v nedeljo, 28. februarja, spremenila v veliko dijaško manifestacijo za sodelovanje s starešinstvom in javnostjo.

Predavanja akademika g. Frančka Gerželja iz Ljubljane, ki je govoril o »Potih mlade generacije«, so se udeležili poleg domačih srednješolcev in srednješolk v velikem številu tudi ljubljanski akademiki, člani JNAD Jadrana, profesorji itd. Navzoč je bil tudi mestni župan g. dr. Lipold, ki je po uvodnih besedah g. Hrovata orisal nekdanje dijaško življenje, takratne borbe za demokracijo in svobodo, razvil nekaj misli o naši državi, življenju Slovencev v Jugoslaviji ter obrazil sedaj tako aktualno vprašanje slovenstva in jugoslovstva. Županov govor je bil živahno aklamiran.

Popoldne so »Jadranaši« odigrali šahovsko tekmo z našim »Mariborskim šahovskim klubom« ter zmagali v razmerju 5:1. Rezultat dokazuje zares visoko kvaliteto ljubljanskih šahistov akademikov.

Zvečer je pa bila v veliki dvorani Narodnega doma »Napredkova« akademija, katero so obiskali tudi gimnazijski ravnatelj dr. Tominec, polkovnik Putnikovič, številni drugi častniki in kadriški rok služeči dijaki, ljubljanski akademiki in starši ter dijaki srednješolci. Akademija je imela odličen uspeh.

Uvodni koračniki, ki jo je odigral orkester pod vodstvom g. Čerčiča, je sledil pozdravni govor predsednika g. Namestnika, ki je v kratkih potezah predložil dosedanje uspehe in bodoče cilje, med katerimi je tudi izdajanje srednješolskega glasila. »Napredkov« dramski odsek je odigral drugo dejanje Cankarjevih »Hlapcev«. Nato so nastopili solisti: gđc. Pečnikova (klavir) g. Čerčič (bariton), g. Jenko (tenor) v duetu s Čerčičem), g. Križman (čelo) in g. Wagner, ki je na harmoniko odigral venček narodnih pesmi. Nemoška je recitiral svoje pesmi in pesmi tovarišev. S ternišče in Herica, nakar je orkester zaključil lepo uspešno prireditev.

Obrtni sestanek.

Jutri, v sredo 2. t. m. ob 20. uri zvečer bo v Gambrinovi dvorani obrtni sestanek. O starostnem zavarovanju samostojnih mojstrov in o obrtnem zakonu bosta predavala gg. dr. Ples in Založnik. Zato je nujno potrebno, da se naše obrtništvo tega predavanja polnoštevilno udeleži ter se tako seznani z našim novim zakonom in sliši, koliko obrtništvo štiti, pa tudi kaj predpisuje glede pomožnega osebja.

S policije.

Nič posebnega nimajo danes zabeležene v policijskih bukvah. Če aretira policija kakšnega razgrajalca ali postoparja in če se ujame v detektivsko mrežo izgubljena nočna ptička, so to vsakdanji dogodki. Tako malopomembna je bila za policijo tudi nočišnja noč, opravlja pa je uradnikom le dala dosti. Saj o kakem resničnem oddihu na naši policiji, kjer je razmeroma le malo oziroma premalo osebja, itak nikoli ni govora. Aretirane so bile 4 osebe, med njimi ena ženska, radi pijančevanja in razgrajanja, ki so prebile noč v policijskih zaporih. Včasih bi takile razgrajalci zaslužili res občutnejše kazni. Toda policija ima tudi mile paragrafe. Zabeleženih imajo nadalje osem prijav zaradi tatvine, splašenih konj, razgrajanja, prepovedanega povratka in cestno-policijskega reda.

Samo.

»Tako sem se zaljubil v to lepo Miro, da sem napol nor.«

»Pa se oženi z njo!«

»Saj ti pravim, da sem samo napol nor!«

Afera Kmetijske eksportne zadruge

Vznemirljenje članstva. — Kaj je z revizijskim poročilom? — Nujna potreba, da se skliče občni zbor.

Spričo negotovosti, kaj bo s Kmetijsko eksportno zadrujo, se je pričelo članstvo te zadruge zadnje dni zopet močno vznemirjati. Temu vznemirjenju je največ krivo to, da še do danes, po skoro štirih tednih, odkar so zapečateni poslovni prostori zadruge, ni znan noben rezultat, da še do danes ni od nobene strani revizijskega poročila, čeprav je bilo revizija že 17. februarja končana. Prav od tega poročila pa je odvisna usoda Kmetijske eksportne zadruge, za to se zanima članstvo, pa tudi javnost z največjo napetostjo, kakšen je pravzaprav rezultat revizije in pričakuje skorajšnje objave tega poročila. Zadeva, ki je danes predmet živahnih razmotirvanj, kjer pada na račun tudi drugih sličnih socialnih ustanov marsikatera pikra beseda. Ta negotovost, ki vsekakor upliva demoralizirajoče, utegne omajati zaupanje članstva tudi drugih takih ustanov, zato je tudi v interesu teh, da se afera »Kmetijske eksportne zadruge« čim prej razčisti.

Če bo sedanje stanje te zadruge trajalo še nekaj časa, je jasno, da bodo posledice katastrofalne pred vsem za zadržno premoženje. In je torej evidentna potreba, kakor smo na to že opozorili, tudi splošna želja članstva, da se skliče čimprej občni zbor in da se izvoli novo vodstvo. Sklicati občni zbor pri sedanjem stanju pa je nemogoče. Načelstvo je v zaporu, člani pa bi bilo potrebno šele ugotoviti po imenikih in knjigah, ki se nahajajo pri preiskovalnem sodniku.

Ne dvomimo, da bo oblast upoštevala vse te okoliščnosti in ukrenila potrebno, da bo konec vznemirjenja, da se reši zadržno premoženje in sploh vsa ta zadeva spravi na čisto. Pred ustavitvijo poslovanja je zadruga zaposlovala 14 uradnikov, ki so sedaj sicer nezaposleni a imajo še nadalje pravico do svojih prejemkov, ker jim ni nihče odpovedal službe. Enako je s poslovodji podružnic, ki so zapečateni. In enako je tudi z vsemi drugimi obveznostmi zadruge. To vse gre na škodo njenega premoženja, če bo sedanje stanje trajalo dalje.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 1. marca ob 20. uri »Dijak-prosjak« ab. B.

Sreda, 2. marca. Zaprto.

Četrtek, 3. marca ob 20. uri »Radikalna kura« ab. A. Znižane cene. Gostovanje g. Jos. Daneša.

Prihodnja dramska premijera bo v soboto. Uprizori se izredno zabavna kmečka veseliga »Trije vaški svetniki«. Režira J. Kovič.

Palača Društva narodov

Skoro sta pretekli že dve leti in pol, odkar je bil položen temeljni kamen za novo palačo društva narodov v Ženevi. Če si pa človek danes pogleduje to stavbo še popolnoma v nedogotovljenem stanju, se mu zdi kakor okostje ogromnega predpotopnega stvora, ki se s svojimi rebri iz železa in betona dviga kakor pošasten strah nad parkom Ariana. Kakor vse kaže, je ta palača rojena pod nesrečno zvezdo. Od vsega početka je stavba zelo počasi napredovala, danes so pa blagajne Društva narodov tako prazne, da so sklenili začasno ustaviti delo na ogromni zborniški dvorani, ki ima po načrtih biti najimpozantnejši osrednji del cele stavbe in jih bodo po mogočnostih nadaljevali samo na obeh krilih Ženevčani zmajujejo z glavami in se vprašujejo, da-li bo ta spomenik ideje Društva narodov sploh kdaj dograjen?

Predvideno je bilo, da bo palača leta 1933 ali 1934, vsekakor pa leta 1935 gotova. Te nade so že zdavna opustili, in optimisti menijo, da bo svet lahko vesel, če bo v 20 ali v 30 letih zavilrala zastava miru nad marmorno kupolo palače. Kakor rečeno: zaenkrat ni denarja, stroški pa veliki. Proračunani so bili na 280 milijonov našega denarja, ampak bodo to vsoto, kakor je že danes gotovo, daleč presejali. S sedanjim ustavitvijo dela se bodo stroški pozneje dograditve le še bolj povečali, kajti trdke, s katerimi so bile sklenjene fiksne pogodbe, zahvetajo odškodnino.

Nova piramida odkrita

Iz Kaire prihaja pravkar zanimiva novica, da se je profesorju na egiptovski univerzi v Kairi Selimu Hassanu posrečilo odkriti novo piramido. Ta piramida leži kakih 300 metrov južno velike piramide, skoro natančno zapadno od Sfinge. Profesor Hassan jo je odkril tam pod ogromnim peščenim hribom, iz katerega je že večkrat pogledavalo zidovje, katero pa so vedno zopet zmetli vetrovi puščave. Izkopavanja so se bila pričela pred kakimi tremi tedni in so zdaj dovedla do razkritja nove piramide. To odkritje utegne biti največje zgodovinske in arheološke važnosti. Egiptologi so že dolgo domnevali, da mora obstojati še četrta velika piramida. Ta piramida, katero so zdaj našli, je nekoliko manjša od tretje in tudi drugače zgrajena kakor druge piramide. Našli so tudi nekajšen napis, iz katerega se dá razbrati ime »Khenet Kaes«. Napis se glasi nadalje: »... Kralj gornjega in dolnjega Egipta, mati kralja gornjega in dolnjega Egipta, hči božja!« Profesor Hassan sklepa iz tega napisa, da gre tu za hčer Shepseskafa, zadnjega faraona četrte dinastije, s čemer bi bil najden doslej še manjkajoči člen v verigi med četrto in peto dinastijo. Tik piramide je profesor Hassan odkril tudi več skalnatih grobov imenitnih staroegiptovskih osebnosti, med drugim grob neke kraljice, najbrže žene kralja Khafrena.

Morilec notarja dr. Mikloša

Te dni smo poročali o groznem zločinu v Rackevu pri Budimpešti, katerega žrtev je postal ondodni notar dr. Mikloš. Oblasti so med tem prijele bivšega pisarja Tichyja, ki je bil uslužben v pisarni dr. Mikloša, a radi raznih poneverb odpuščen. Tichy je priznal umor in izpovedal, da je notarja najprej pobil s sekirjo, nato pa odprl blagajno in se polastil aktov, nanašajočih se na njegove poneverbe; prisvojil si je tudi denarnico umorjenčeve, v kateri je bilo 15 pengőjev. Nato je pisarno zažgal. Tichy, ki je v zaporu s škarijami polizkusil samomor, a se samo rahlo ranil, pride pred preki sod.

Zbor Rdečega križa v Studencih

Društvo, ki hvalevredno deluje na socialno-humanitarnem polju.

Tukajšnjega društvo Rdečega križa si je pridobilo med prebivalstvom že prav trdno pozicijo. Zlasti s svojim karitativnim delovanjem. To je pokazal tudi občni zbor, ki ga je imelo društvo minulo nedeljo ob številni udeležbi.

Iz skrbno sestavljenega tajnikovega poročila je razvidno, da se je članstvo od l. 1930 podvojilo in je štelo v preteklem društvenem letu 126 rednih in 26 podpornih članov. Največ članov sta društvu pridobila g. Bende (47) in gosp. Jaklič (40). Samaritanskega tečaja, ki se je pričel v l. 1930 in zaključil lansko leto, se je udeleževalo lepo število članov in članic. Saj jih je 44 napravilo izpit pod vodstvom g. dr. Korenčana. Za Miklavžovo je društvo obdarovalo 199 šolskih otrok z obleko, obutvijo in perilom. Tudi 28 občinskih in domačih ubožcev je bilo obdarovanih za Božič z živili in kur-

vom. Prav tako je društvo sodelovalo pri pomoči pasivnim krajem in akciji za brezposelne.

Blagajnikovo poročilo izkazuje blizu 20.000 dohodkov v minulem letu in okoli 16.000 izdatkov. Vsa poročila so bila sprejeta z odobravanjem.

Pri volitvah je bil izvoljen z neznatnimi izpremembami ves stari odbor, ki se je takoj sestavil in sicer: predsednik g. Kaloh, tajnik g. Bende, blagajnik g. Belšak. Radvanjčani, ki so doslej pripadali k Studencem, se nameravajo tekom leta osamosvojiti, ker je upati na ta način v Radvanju na večji razmah. Pač pa se bosta oba odbora, študentski in bodoči radvanjski vzajemno podpirala pri plemenitem delu.

Ob sklepu lepo uspelega občnega zbora je nabrala ga. Rantaša 220. Dn. za študentsko pomožno akcijo brezposelnim.

Sokolstvo

Prednjaški zbor Sokola-matice v Mariboru

Ima svojo redno sejo jutri 2. t. m. ob 20. uri. Prinesite s seboj statistične podatke za februar.

Prvenstvena smučarska tekma Sokola Maribor matica

Ob lepem vremenu in ob velikem zanimanju Sokolov je bila v nedeljo prvenstvena smučarska tekma Sokola Maribor matic. Tekme se je udeležilo tudi 17 tečajnikov savezne prednjaške šole. Proga za člane in naraščajnike je bila dolga 12 km, za članice pa 3 km.

Pri članski tekmi je prispel prvi na cilj Govedič 58'26; drugi Zepezin 1:0'0; tretji Skrabar 1:1'32.

Tečajniki: prvi Pihali, 1:3'26, drugi Longika 1:6'25; tretji Erbežnik 1:10'29. Naraščajniki: prvi Lednik 58'25, drugi Kožuš 59'12, tretji Podbukovšek 59'50.

Članice: prva Vida Zemljičeva, 33'35; druga Milena Tušakova, 37'25; tretja Ljubica Smerdu, 37'43. — Najboljši čas je dosegel naraščajnik Lednik.

Organizacija tekme je bila odlična. Da podpira in goji Sokol Maribor matica z vso vno tudi zimski sport, je vse hvale vredno.

Iz Radvanja

Umrli je pretekli teden, zadet od kapi, g. Fran Radolič, posestnik v Pekrah. Na zadnji poti ga je spremljalo veliko znancev od blizu in daleč, a pevsko društvo »Lira«, katerega član je bil, pa mu je na grobu zapelo »Vigred se povrne«. Pokojniku blag spomin, žalujoči družini naše iskreno sožalje!

Potreba pomožne akcije v Radvanju. Po zgledu sosednjih občin naj bi se tudi v Radvanju pokrenila akcija za pomoč revnim v tej krizi. Precej je v naši občini ljudi, ki trpe pomanjkanje, ker so brez zaslužka in ki so nujno potrebni podpore. Upamo, da bodo poklicani faktorji uvideli to nujno potrebo in storili svojo socialno dolžnost.

Zimski sportniki imajo zdaj veselje. Vsak dan, posebno ob nedeljah, so obronki Pohorja polni zlasti mladine, ki se zabavajo s smučanjem in sankanjem. Tudi skakalnica je imela v nedeljo dokaj obiskovalcev.

Zbor radvanjske sokolske čete.

Minulo soboto je bil tu občni zbor naše mlade sokolske čete, ustanovljene avgusta lanskega leta. Navzočih je bilo okoli 50 članov in članic ter sedem članov maticnega društva Maribor I, katere je br. Firm kot starosta pri otvoritvi zbora prisrčno pozdravil in se v svojem nadaljnjem nagovoru spomnil umrlega staroste ČOS br. Scheinerja in 100letnice Tyršove.

Tajniško poročilo je podal br. Dšura, ki je naglasil, da je četa imela spočetka velike težkoče, katere pa je vse premagala, in si uredila tla. Sledili sta poročili blagajnika br. Kramžarja in načelnika br. Konečnika. Obisk telovadbe je bil dober in se je telovadilo redno, dokler ni pritisnil mraz; tedaj se je morala telovadba prekiniti radi pomanjkljivosti prostorov.

Izvoljen je bil ta-le odbor: starosta br. Firm, podstarosta br. Vizovišek, tajnik br. Dšura, blagajnik br. Kramžar, načelnik br. Konečnik, načelnica s. Klinejeva, prosvetar br. Smrekar ter odborniki: Omahen, Jež, Smode in Lorbek.

Upajmo, da se bo sokolska četa v Radvanju krepko razvila in budila prepotrebno narodno zavest v naši občini.

Daru te za pomožno akcijo!

»Le vstopite! Tu notri so!«

Marseilleski zdravnik dr. Ourdam je odšel ondan zvečer s svojo ženo v gledališče. Ko je odhajal, sta za ogrom prežala dva vlomilca, ki sta se takoj nato lotila svojega posla. S ponarejenimi ključmi sta odprla zdravnikovo stanovanje in preiskala vse, da bi našla primeren plen. Naposled se jima je le posrečilo najti v neki omari večjo množino zlatnine, ko pa sta jo hotela stlačiti v žepe, se je s hodnika nenadoma zasilal oster žvižg, kateremu je sledil rezek klic: »Le vstopite! Tu notri so!« Vlomilca sta se žvižga in klica tako prestrašila, da sta zlatnino pometala preč in jo skozi okno ubrala v beg, kolikor so ju le mogle nositi noge. In kaj je bilo? Tisti, ki ju je z žvižgom in klicem pregnal, je bila navadna — papiga Zdravnik jo je bil nalašč zdresiral za take primere, in uspeh ni izostal. Papiga mu je rešila zlato. Vlomilcema, ki sta zbežala pred papigo, se pa smeje vse mesto.

Bandit in njegovo dekle

Šele 19leten, a zelo nevaren zločinec, ki je imel v newyorškem apaschem svetu priimek »Crowley dvopuškár« (njegovo pravo ime je bilo Dietz), se je moral te dni uvesti na električni stol zaradi umora nekega policista. Ko so ga zasledovali, se je bil, oborožen ne samo s svojima dvema puškama, ampak tudi s pištolami in obilno municijo, zabarikadiral v neki hiši in ga je šele po dvehurnem obleganju in streljanju četa 150 policistov mogla dobiti v roke. Njegova ljubica, 17letna Helen Walsh, mu je pri tem pomagala in pridno basala strelno orožje. Ta surovi in nevaren dečko, ki je bil nezakonski sin nekega newyorškega policista in je odraščal v najslabših razmerah, se je v ječi popolnoma spremenil in je iskal tolažbe v veri. Na smrtni poti ga je spremljal katoliški duhovnik. Obsojenec je do zadnjega upal na pomilosčenje. Da se pripravi na usmrtni, si je bil v svoji celici nad posteljo obesil sliko električnega stola, katerega je sam narisal.

Zvečer pred njegovo usmrtnitvijo, ki se je izvršila ob 11. uri ponoči, je prišla pred jetnišnico njegova ljubica, ki se je izkazala s pismom sodnika, s katerim ji je bil dovoljen zadnji obisk pri Crowleyu. Ko pa mu je stražnik javil, da je prišla njegova prijateljica vzet od njeга slovo, je zavpil: »Proč z deklino! Ona me je ogoljufala. Zvedel sem, da hodi zdaj z nekim policistom. Nočem je videti, ker bi samo rada prodala časopisom opis svojega zadnjega obiska pri meni!« Želel je videti samo še svojo mačeho, katero je imel kot dete rad. Ko je prišel jetniški paznik, da mu odbrije na glavi smrtno liso, kamor nastavi elektrodo. Šele tedaj je izgubil zadnjo nado, in potem je vdan v svojo usodo korakal k usmrtnitvi. Ko so njegovo odklonjeno prijateljico vprašali, če hoče prisostvovati pogrebu, je odvrnila besno: »Ne! Če me živ ni maral več videti, pa jaz njega ne maram videti mrtvega!«

V mrtvaški krsti na Montblanc

Te dni se je zgodilo, da so v Calaisu k ekspresu za Rivijero priklopili salonski voz, ki je pri potnikih vzbudil veliko zanimanja. Vrata vagona so bila zaklenjena, okna zavešana. Na vpraševanje radovednežev niso sprevodniki nič prav hoteli na dan z besedo, radovednost potnikov pa je še povečala to, da na nobeni postaji ni bilo nikogar v tem skrivnostnem vozu na spregled. Pa so ugibali potniki: morda se vozi kaka delegacija v Ženevo ali pa španski kralj ali pa kak ameriški milijarder.

Nekaj postaj pred Ženevo pa so se odprla vrata salonskega voza in železničarji so izložili mrtvaško krsto. Notri je ležalo truplo nekega angleškega milijonarja in sportnika, ki je bil nedavno umrl na svojem gradu v bližini Londona. V svoji oporoki je določil, naj ga pokopljejo pač v domačo zemljo, ampak poprej ga morajo v krsti ponesti na Montblanc. Bil sem velik sportnik, toda na Montblancu nisem nikoli bil. Zato bi pa v smrti rad gledal krasne ledenike najvišje evropske »e.« tako je zapisal v testamentu. Ker je umrl čudak v ta namen posebej določil vsoto 5000 funtov, so dediči radi izpolnili to njegovo poslednjo željo, in dva znana gorska vodnika, črno oblečena, sta se odpravila s krsto na Montblanc, kar je v tem letnem času še posebno nevarna tura.

Kakovski napad na banko

Kakor smo že poročali, je bil preteklo sredo na jugoslovansko banko bratov Baruhov v Parizu, ki se nahaja v eni naj bolj prometnih ulic v Rue Lafayette, v opoldanski uri izvršen drzen roparski napad od treh banditov, ki so z revolverji ustražovali bančno osobje in odnesli 130.000 frankov. — Slika nam kaže: zgoraj oba šefa z bančnimi uradniki nekaj minut po napadu. Na sredi: blagajnik g. Riemer in blagajna, iz katere je bil ugrabljen denar; spodaj (s križcem znamenovano) pa škatle za cigare, kjer je bilo spravljeno v kuvertah 200.000 frankov, ki so pa ušli očem banditov.

Vlom ob stražnikovi asistenci

V Londonu se je te dni dogodil nenavaden primer predrznega vloma pred očmi stražnika, ki po predpisih svoje službe ni smel intervenirati. Kmalu po polnoči se je ustavil pred neko trafiko, ki stoji prav nasproti kraljevega dvora, velik avtomobil, iz katerega so stopili razbojniki, razbili izlozbo, udrli v lokal in znosili v svoj voz vse, kar so le mogli. Napravili so za večsto funtov šterlingov škodo. Stražnik, ki je stal pred kraljevim dvorom, je dobro videl, kaj se dogaja, a se po starih službenih predpisih, ki so mu predpisovali, da se za zadeve, ki se ne tičejo dvora, ne sme brigati in se s svojega mesta tudi ne sme ganiti, ni smel vmešati. O vlomu je poročal šele čez eno uro, ko so ga zamenjali z drugim stražnikom, toda med tem časom so vlomilci že davno izginili v megleni londonski noči in vsako zasledovanje je bilo zaman. Vlomilci so očitno morali dobro poznati predpise dvornih stražnikov in so jih zato tudi tako nesramno izkoristili. Londonsko časopisje se sedaj obširno bavi s to zadevo in se zavzema za spremembo zastarelih predpisov.

Spominajte se CMD

VELIKA ODPRODAJA

Od jutri

naprej

prodajamo večje količine od tvrdke F. Michelitsch, kakor tudi naše ostanke,

globoko pod lastno ceno

Oglejte si naše izložbe, sporočite Vašim znancem, kajti sedaj je najugodnejša prilika, da si nabavite pletenine za pomlad in to po cenah, kakor še nikdar!

C. BÜDEFELDT - MARIBOR. GOSPOSKA 4-6

Zima ne popušča!

Nove cene

Da omogočimo vsakomur nakup snežnih čevljev in škornjev, znižali smo cene od danes:

Ne zamudite ugodne prilike, nabavite si več parov za vso obitelj!

moški škornji, topli, iz klobučevine	prej Din 199.—	sedaj	Din	99'—
moški »Melton«-čevlji, topli, iz klobučevine	prej Din 149.—	sedaj	„	99'—
moške snežke, s patentno zadrgo	prej Din 129.—	sedaj	„	99'—
moške galoše	prej Din 69.—	sedaj	„	49'—
moški gumijasti škornji	prej Din 169.—	sedaj	„	129'—
ženski škornji s patentno zadrgo	prej Din 169.—	sedaj	„	129'—
ženski gumijasti škornji	prej Din 149.—	sedaj	„	99'—
ženske čevlje do gležnjev, s patentno zadrgo	prej Din 149.—	sedaj	„	99'—
ženske snežke z zadrgo	prej Din 129.—	sedaj	„	99'—
ženske snežke, lakaste	prej Din 79.—	sedaj	„	69'—
ženske snežke iz gabardena, št. 35—37	prej Din 49.—	sedaj	„	29'—
otroški škornji, št. 24—26	prej Din 69.—	sedaj	„	59'—
otroški škornji, št. 27—33	prej Din 99.—	sedaj	„	79'—
otroški škornji, št. 34—38	prej Din 149.—	sedaj	„	99'—
otroške snežke, št. 24—26	prej Din 49.—	sedaj	„	39'—
otroške snežke, št. 27—33	prej Din 69.—	sedaj	„	59'—

Obiščite naše prodajalne, pogledajte naše 720 izložbe!

Rotta

Dunajski velesejem (WIENER MESSE)

13. do 19. marca 1932 (v Rotundi do 20. marca).

POSEBNE PRIREDITVE:

Semenj pohištva — Reklamni semenj — Posebna razstava novodobnega plinskega orodja — »Elektrika v gospodinjstvu« — Salon kožuhovinaste mode — Dunajska pletilna moda.

MEDNARODNA RAZSTAVA AVTOMOBILOV IN MOTORNIH KOLES.

Semenj za stavbarstvo in gradbo cest — Razstava hranil in živil — Posebna razstava z Gradišanskega — »Tehn. novosti in iznajdbe«.

Kmetijska in gozdarska vzorčna razstava. Brez vizuma! S seljsko izkaznico in putnim listom prost prestop meje v Avstrijo — Ogrski prehodni vizum se ob predložitvi seljske izkaznice dobi na mej. Precejšnje vozne olajšave na jugoslovenskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in v zračnem prometu. Pojasnila vseh vrst ter seljske izkaznice (a Dinar 50.—) izdaja

WIENER MESSE Akt.-Ges., WIEN, VII ter med lipskim spomladanskim sejmom poslovalnica v Leipzigu; Oesterr. Messehaus in častna zastopstva v MARIBORU: Podružnica Ljubljanske kreditne banke, Zveza za tujski promet v Sloveniji »Putnik«, Aleksandrova cesta 35. 599

Naznanilo!

Cenj. občinstvu naznanjam, da bom prodajal od srede, dne 2. marca naprej špeh brez kože Din 10.—, prima prekajeno meso po najnižji ceni! 721

PETA stojnica od Velike kavarne, Glavni trg.

Soklić
najpreglednejša kartoteka
Soklić, Maribor Tel. 2510

Inserirajte!

zastopniki se sprejmejo

HALO! V sredo in četrtek zvečer v gostilni »Pri Zlatem konjičku«, Vetrinjska ul. 4, pojedina krvavih, j ternih in pečenih klobas

Domače kolone! — Točilo se bo prvovrstno vino lastnega pridelka. 724
Za obilen obisk se priporoča

A. M. NEKREP.

Kovčke,
aktovke, ročne torbice, nahrbtnike, gamaše itd. po najnižji cenah priporočila I. Kravos. Aleksandrova 13 15

Brezplačno posvetovanje
v vsakovrstnem barvanju in trajnih kodrih prihrani Vam čas, denar in jezo. Specijalni salon za trajno kodranje in barvanje las. Mareš, Gosposka ul. 15. 729

Gospoda sprejem kot sostanovalec.
Židovska ul. 12, I. 723

Spreten agent.
Potnik s knjigami: »Tukaj imam knjigo, gospa, ki Vas bo zelo zanimala. Imenuje se »Svetovalec za zakonske može. 500 najboljših izgovorov, ako prideš pozno ponoči domov.«
Gospa: »Pa zakaj naj bi ta knjiga ravno mene zanimala?«
»Ker sem pravkar prodal en izvod Vamemu gospodu soprogu.«

Sprejem boljšega delavca
tako na hrano, stanovanje ter vso oskrbo, tedensko Din 100. Rajčeva ul. 2 I. vrata 9 725

Soba za pisarno
v I. nadstropju oddam s 1. marcem na Aleksandrovi cesti 19 Vprašati istotam pri Prometni bančni družbi. 726

Solčno sobo
s posebnim vhodom oddam takoj gospodu. Trgovina Klanjšek, Glavni trg. 727

Teta Mina.
Ona: Zlice, katere nama je teta Mina podarila za poroko, pa niso srebrne.
On: Kako pa to veš?
Ona: Ker poznam teto Mino.

Zdravnik.
»Zdravniki imajo pač veliko sovražnikov na tem svetu.«
»Še več pa na onem svetu!«

Kult modernih norcev.

Komu ni znano, kakšno slavo in popularnost je dosegel pokojni filmski igralec Rudolfo Valentino, bivši natak? Z njim bi se v tem oziru mogla meriti samo še »božanska« Greta Garbo. Neštete obiskovalke kinematografov na vseh petih kontinentih sveta so bile zaljubljene vanj in za en sam njegov poljub ali celo le pogled bi bile dale življenje. prodajali. Te dni pa so hoteli napraviti

Ko je umrl, so se nekatere usmrtili. Toda vse to še ni bilo dovolj. Še po smrti ne dajo pokojniku miru. Spomenik na njegovem grobu v Hollywoodu so obiskovalke razbile in ga po koščkih odnesle, samo da bi imele »spomin« nanj. Spretni pustolovci so to sijajno izkoristili, krušili nadalje koščke in jih drago še večjo kupčijo, ukrasti so namreč hoteli kar celo balzamirano truplo pokoj-

nega filmskega zvezdnika in ga prodati. Celo ali po koščkih, ni znano. Njihova kamera je pa bila še pravočasno odkrita in oblast je postavila k grobu stražo, ki čuva noč in dan zadnje počivališče Rudolfa Valentina. Kriva je seveda židovska reklama, ki dela iz navadnih, čisto povprečnih in podpovprečnih ljudi filmske bogove, kult modernih norcev.

ZANIMIV BOJKOT.

VAFSAVA, 1. marca. Iz poljskih mestih se vedno bolj širi pokret za bojkotiranje elektrike, da se tako prisili elektrarne, da znižajo cene toka, ki so sedaj previsoke. Konsumenti so sklenili, da en dan v tednu sploh ne bodo uporabljali elektrike. Elektrarne bodo zato morale ustaviti obratovanje, če se prej ne bodo vdale.